UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2026-2027

Vakdidactiek A: Duits (H002229)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 3.0 **Studietijd 90 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

B (Jaar)	Duits, Nederlands	Gent	zelfstandig werk peer teaching werkcollege

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Anaf, Griet	LW07	Medewerker
Zwaenepoel, Tom	LW07	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	3	B
Educatieve Master of Science in de talen(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	B
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting taal- en letterkunde)	3	B
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)(afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	B
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	3	B

Onderwijstalen

Duits, Nederlands

Trefwoorden

Duits als vreemde taal, receptieve en productieve vaardigheden, leerplandoelstellingen, vakliteratuur, interactievormen, microteaching, competentiegerichte werkvormen, klasmanagement, diversiteit, multiperspectivisme, ontwikkelen van leermateriaal

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster

Inhoud

Aangezien aanwezigheid in de lessen verplicht is kan dit vak vanaf lesweek 3 niet meer opgenomen worden in het curriculum.
De leerinhouden sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor/of master opleiding.
Het opleidingsonderdeel bestaat uit twee onderdelen: een instructiegedeelte waarin theoretische inhouden worden verwerkt, en een praktisch oefengedeelte waarin de studenten met de verworven leerstof zelf aan de slag gaan en gezamenlijk reflecteren over hun praktijkervaringen.
Het instructiegedeelte kan zowel in klasformaat als in (asynchroon) digitaal formaat aangeboden worden.
De volgende onderwerpen komen aan bod:
• (voor de master-na-bachelorstudenten) synthese van de belangrijkste aspecten in verband met lesvoorbereiding
• kritisch en creatief werken met leermethoden en handboeken

• evaluatie van vaardigheden (met gebruikmaking van nieuwe evaluatievormen zoals portfolio, zelfevaluatie, peer-evaluatie), hoe bouw ik een gevalideerde toets op; binnendifferentiatie
• ICT en afstandsleren in de les Duits
• belangstelling en de belevingswereld van de jongeren m.b.t. het Duits;
• omgaan met diversiteit (vooral met betrekking tot sociaal-economische en culturele achtergrond en thuistaal)
In **de oefeningensessies** komen volgende onderwerpen aan bod:
• reflectievaardigheden (bij werkvormen en in lesfasen);
• kritisch-reflectief benaderen van (dissonante) informatie, onderwijspraktijken, methodieken en leermiddelen vanuit een veelheid aan perspectieven
• vaardigheden m.b.t. opmaak schriftelijke en mondelinge toetsen, bijsturing en remediëring;
• vaardigheden m.b.t. leren leren toegepast op het vakgebied Duits;
• klasmanagement (gelinkt aan de inhouden die aan bod komen in het vak Klasmanagement & Reflectie) m.i.v. verkenning van team- en co-teaching
• communicatievaardigheden in relatie tot leerlingen/studenten/cursisten (actief luisteren, feedback geven, enz.);
• communicatievaardigheden in relatie tot maatschappij, school, collega's, ouders;
• vaardigheden m.b.t. correct en adequaat taalgebruik.
Als onderdeel van dit vak organiseren we (als de omstandigheden dat toelaten) een excursie, waarbij we een bezoek brengen aan de opnamestudio's van Deutsche Welle (een publiek mediakanaal dat heel veel leermateriaal aanbiedt), aan het Haus der Geschichte en aan een middelbare school in Duitsland. De lesobservaties die tijdens de excursie gebeuren, kunnen mee verrekend worden voor de observatielessen van Stage A: Duits.
Verwacht wordt dat studenten dit vak gelijktijdig opnemen met de corresponderende Stage A: Duits

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactieken zijn gereglementeerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Eindcompetenties

1 De studenten kunnen een goed opgebouwde, gestructureerde en inhoudelijk rijke lesvoorbereiding opstellen, met aandacht voor het leerplan en de voorkennis van de leerlingen.
2 De studenten kunnen leerinhouden omzetten in gepaste, gevarieerde, efficiënte, activerende en relevante didactische werkvormen.
3 De studenten laten alle vaardigheden (lezen, spreken, schrijven en luisteren) aan bod komen; ze presenteren een gezond evenwicht tussen de vaardigheden enerzijds en de kennis anderzijds (vooral tijdens het behandelen van grammatica).
4 De studenten kunnen de leerstof in een duidelijke en eenvoudige taal en in een goed tempo doorgeven aan de leerlingen.
5 De studenten kunnen omgaan met technische problemen en met moeilijkheden in verband met orde, tucht en discipline in groep of individueel.
6 De studenten kunnen op efficiënte wijze ingaan op fouten die leerlingen tijdens de les maken met betrekking tot inhoud, structuur, grammatica en uitspraak.
7 De studenten kunnen tijdens een les een afgerond thema behandelen, met aandacht voor de introductiefase en de evaluatiemomenten en met specifieke aandacht voor het tempo en de duur van een les (50 minuten).
8 De studenten kunnen op een volwassen wijze omgaan met kritiek en aanbevelingen van de mentor en de stagebegeleider.
9 De studenten gebruiken de beschikbare media om een lesinhoud op boeiende wijze aan de leerlingen door te geven, daarbij aanleunend bij de directe leeromgeving en interesses van de leerlingen en de klas en bij de specifieke zwaartepunten van de school of de scholengemeenschap.
10 De studenten hebben aandacht voor klasdifferentiatie (individueel, groepswerk) en kunnen zich aanpassen aan leerlingen met een andere moedertaal.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Voor het gedeelte theorie worden interactieve werkcolleges gehanteerd. Voor het gedeelte oefeningen worden volgende didactische werkvormen gehanteerd: werkseminaries, taakgerichte werkvormen, rollenspel
Voor de student-leraren in een LIO-baan worden de bovenstaande doelstellingen en competenties gerealiseerd via een alternatief portfoliotraject.
LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.
Er wordt voorzien in een aantal contactmomenten, intervisie en begeleidingsmomenten.
Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GenAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: DaF Unterrichten. Basiswissen Didaktik Deutsch als Fremd- und Zweitsprache
Richtprijs: € 22
Optioneel: nee
Taal : Andere
Auteur : Brinitzer, Michaela et al.
ISBN : 978-3-12675-308-1
Aantal pagina's : 200
Oudst bruikbare editie : 2e
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : regelmatig
Gebruik en levensduur binnen de opleiding : regelmatig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: Dit handboek wordt bij alle vakken in de leerlijn Vakdidactiek Duits gebruikt (dus ook: Initiatie vakdidactiek: Duits en Vakdidactiek B: Duits)

Referenties

Goethe Institut, Deutsch lehren, http: //www.goethe.de/lhr/mat/deindex.htm
Handboekenreeksen: Alles im Griff, Alles klar, Spitze
E. Kwakernaak: Didactiek van het vreemdetalenonderwijs. Bussum 2009

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Studiebegeleiding gebeurt door de onderwijsbegeleider en de praktijkassistent.
• Interactieve ondersteuning via Ufora.
• Op afspraak (digitaal of op campus).
• Per mail.
Feedback verloopt per mail, tijdens het spreekuur of op afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Presentatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Permanente evaluatie op basis van opdrachten, medewerking en attitudes. Daarom is aanwezigheid verplicht. Wie niet aanwezig kan zijn, maakt een vervangtaak.
Een tweede examenkans is mogelijk. Er moet wel rekening mee gehouden worden dat sommige oefeningen of practica niet gecompenseerd kunnen worden door een vervangopdracht
Feedback: op afspraak
(LIO-studenten worden geëvalueerd op basis van de alternatieve opdracht die zij uitwerken voor hun portfolio.)
Het gebruik van elk generatief AI-systeem bij het schriftelijk examen is expliciet verboden en kan aanleiding geven tot een examentuchtprocedure.

Eindscoreberekening

Presentatie, microteaching, participatie: 40%
Schriftelijk examen: 40%
Mondeling examen: 20%
Deelnemers aan dit vak worden geacht het Duits op een gevorderd niveau te beheersen (spreken, schrijven, lezen, luisteren, gesprek); wie niet aan die voorwaarde voldoet, moet dat zelfstandig remediëren (en kan daarvoor advies krijgen van de lesgevers); enkel wie bij de diverse evaluatiemomenten een voldoende beheersingsniveau aan de dag legt, kan voor dit vak slagen.
(Voor LIO-studenten: zie puntenverdeling op Ufora, handleiding).
Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Studenten moeten ten laatste op 15 oktober ingeschreven zijn op de rol voor de lerarenopleiding. Gezien aanwezigheid in de oefeningen verplicht is, moet de student vanaf de eerste les aanwezig zijn. LIO studenten melden zich eveneens aan voor de eerste les.

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.
LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.